

ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อทักษะความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมตามทักษะของคนในศตวรรษที่
21 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มโรงเรียนมัธยมชายขอบ จังหวัดเชียงราย
Causal Factors Influencing Cross-cultural Understanding In 21th Century Human Skills
of Mathayom Susa 1 in Marginalized Secondary School Groups, Chiang Rai Province.

กนวรรณ ปริมิตร* และ กิตติศักดิ์ นิวัฒน์

Kanokwan Parimit and Kittisak Newvarat

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

Chiang Rai Rajabhat University, Thailand

*Corresponding Author's Email: kanokwan.pr.f@gmail.com

Received 18/05/2021

Revise 28/05/2021

Accepted 01/06/2021

บทคัดย่อ

วิถีชีวิตของคนสร้างวัฒนธรรมเพื่อความอยู่รอดและความสุขสบายในสังคม เมื่อสังคมขยายใหญ่ขึ้นก็ย่อมมีความหลากหลายทางวัฒนธรรมมากขึ้น โรงเรียนเป็นสังคมมีความแตกต่างและหลากหลายทางวัฒนธรรมขนาดใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโรงเรียนชายขอบทางภาคเหนือซึ่งมีหลากหลายชนเผ่า และจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม พบว่าวัฒนธรรมส่งผลต่อชีวิตความเป็นอยู่และการศึกษาของคน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อทักษะความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมตามทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มโรงเรียนมัธยมชายขอบ จังหวัดเชียงราย โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และเพื่อศึกษาอิทธิพลรวม อิทธิพลทางตรง และอิทธิพลทางอ้อมของทักษะความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมตามทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มโรงเรียนมัธยมชายขอบ จังหวัดเชียงราย ได้กลุ่มตัวอย่างมากจากการสุ่มแบบชั้นภูมิ จำนวน 306 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อทักษะความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมตามทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มโรงเรียนมัธยมชายขอบ จังหวัดเชียงราย ประกอบด้วย การเรียนการสอน นโยบาย การมีส่วนร่วม เจตคติ และทักษะความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมตามทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เส้นทาง ผลการวิจัยพบว่า

1. โมเดลที่พัฒนาโมเดลที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ พบว่า $\chi^2 = 25.44$, $df = 44$, $p = 0.99$, $GFI = 0.99$, $AGFI = 0.97$, $RMR = 0.019$, $RMSEA = 0.00$ และ $CFI = 1.00$

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลรวมสูงสุดต่อทักษะความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมตามทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มโรงเรียนมัธยมชายขอบ จังหวัดเชียงราย คือ ปัจจัยด้านการเรียนการสอน ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงสูงสุด คือ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อมสูงสุด คือ ปัจจัยด้านนโยบาย

คำสำคัญ : ปัจจัยเชิงสาเหตุ; ทักษะความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม; โรงเรียนมัธยมชายขอบ

Abstract

Human being made culture and continue to make culture for their survival and comfort in the community. As the community expands, there will be cultural diversity. The school is a large multicultural, especially the marginal schools in the north of Thailand, where there is cultural diversity of ethnic people. The study of relevant documents found that culture affects human being and their educations. Thus, the researcher is interested in studying causal factors influencing cross-cultural understanding in 21st-century human skills of Mathayom Suksa 1 in marginalized secondary school groups, Chiang Rai province. The objectives of this research were to examine the consistency of the developed model with the empirical data and to study the combined influence, direct influence, indirect influence to cross-cultural understanding in 21st-century human skills of Mathayom Suksa 1 in marginalized secondary school groups, Chiang Rai province. The samples were 306 students. They were selected by a simple random sampling technique. The research instrument was a questionnaire about causal factors influencing cross-cultural understanding in 21st-century human skills of Mathayom Suksa 1 in marginalized secondary school groups, Chiang Rai province which consisted of teaching, policy, cooperation, attitude, and cross-cultural understanding in 21st-century human skills. The data were analyzed by Mean, Standard Deviation, and the analysis of the path results of research. The result showed that:

1. The developed model is consistent with empirical data. When considering the criteria found that $\chi^2 = 25.44$, $df = 44$, $p = 0.99$, $GFI = 0.99$, $AGFI = 0.97$, $RMR = 0.019$, $RMSEA = 0.00$ and $CFI = 1.00$.

2. The highest score of combined influence to cross-cultural understanding in 21st-century human skills of Mathayom Suksa 1 in marginalized secondary school groups, Chiang Rai province was teaching, the highest score of direct influence was cooperation and the highest score of indirect influence was policy.

Keywords: Causal Factors Influencing; Cross-cultural Understanding in 21st-Century Human Skills; Marginalized Secondary School

บทนำ

ปัจจุบันโลกมีการสื่อสารและคมนาคมที่กว้างไกล มีการยอมรับความแตกต่างระหว่างกัน และสามารถปรับโลกทัศน์ระหว่างกันได้ จึงช่วยให้ผู้คนสามารถเรียนรู้วัฒนธรรมกันและกัน จนเกิดเป็นวัฒนธรรมสากล ปัญหาความขัดแย้งทางสังคมและวัฒนธรรมจึงเริ่มลดน้อยลงตามกาลเวลาที่เปลี่ยนแปลงไป วัฒนธรรม เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นในสังคมหนึ่ง ๆ และเป็นวิถีการดำเนินชีวิต เป็นแบบแผนพฤติกรรมของคนในสังคม วัฒนธรรมจึงมีรูปแบบของตนเองและมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอตามกาลเวลา องค์ประกอบทางวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่กำหนดวิถีการดำเนินชีวิตของคนแต่ละกลุ่ม ให้มีความแตกต่างกัน ได้แก่ ความเชื่อ ค่านิยม ศาสนา และเชื้อชาติ (พิสิทธิ์ พิพัฒน์โกคากุล. 2559) ในสังคมโลกยุคปัจจุบันประกอบไปด้วยหลายประเทศ หลายเชื้อชาติ หลายสังคม และในทุกๆ สังคมล้วนจะมีวัฒนธรรมเป็นตัวขับเคลื่อนอยู่ในสังคม วัฒนธรรมนั้นเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นมาเพื่อเป็นกลไกในการอยู่ร่วมกัน สืบทอดต่อกันมาจนเป็นความเจริญงอกงาม โดยวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่อยู่ในวิถีชีวิตของมนุษย์จนไม่สามารถแยกออกจากกันได้ เช่น ความเชื่อ ศาสนา ค่านิยม การแต่งกาย รวมไปถึงภาษา สืบทอดต่อกันมาจนเป็นความเจริญงอกงาม จากที่โลกของเรามีหลายสังคมจึงส่งผลทำให้เกิดความหลากหลายทางวัฒนธรรมด้วย ความหลากหลายทางวัฒนธรรมอาจจะเป็นจากปัจจัยหลายอย่าง อันเนื่องจากคนแต่ละเชื้อชาติมีความเชื่อ ศาสนา ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ภูมิอากาศ และโครงสร้างทางสังคมที่ต่างกัน รวมทั้งการกระจายทางวัฒนธรรมจากสังคมอื่น จากปัจจัยต่างๆ เหล่านี้จะทำให้วัฒนธรรมของแต่ละสังคมแตกต่างกันไป ทฤษฎีความแตกต่างทางวัฒนธรรมได้จัดหมวดหมู่ความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรมออกเป็น 6 หมวดหมู่ (Dupraw and Axner: 1997; นุชนารถ รัตนวงศ์ชัย. 2547); กมลชนก ชำนาญ. 2557) ดังนี้ 1) ความแตกต่างในรูปแบบการสื่อสาร 2) ความแตกต่างในทัศนคติที่มีต่อความขัดแย้ง 3) ความแตกต่างในวิธีการทำงาน 4) ความแตกต่างในรูปแบบการตัดสินใจ 5) ความแตกต่างในทัศนคติที่มีต่อการเปิดเผยตัวตน 6) ความแตกต่างในวิธีการเรียนรู้ โดยคนที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมจะมีรูปแบบในการแสดงออกแตกต่างกันออกไปตามแต่ละวัฒนธรรม ซึ่งการศึกษาในความแตกต่างทางวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะจะทำให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ที่ถูกต้องและเกิดความเข้าใจระหว่างกัน ยอมรับในความแตกต่างและปรับตัวที่จะลดความอึดอัดระหว่างบุคคลที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม ครูจึงมีหน้าที่ที่จะต้องเตรียมพร้อมนักเรียนให้มีทักษะสำหรับการดำรงชีวิตในโลกในศตวรรษที่ 21 ที่เปลี่ยนไปจากศตวรรษที่ 20 และ 19 โดยทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 ที่สำคัญที่จำเป็นอย่างหนึ่ง คือ ทักษะความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม (Cross Culture Understanding) (สุทัศน์ สังคะพันธ์, 2557: 14)

ความแตกต่างทางวัฒนธรรมนอกจากจะส่งผลต่อชีวิตความเป็นอยู่นั้น ยังส่งผลรวมมาถึงระบบการศึกษาด้วย เพราะเมื่อมีการย้ายถิ่นฐานของประชากรมากขึ้นกว่าเดิม ทำให้นักเรียนในโรงเรียนเริ่มมีความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรมมากขึ้น Ford & White (2008) ได้กล่าวว่าโรงเรียนและสังคมในโรงเรียนมีการเปลี่ยนแปลงมากโดยเฉพาะการเพิ่มขึ้นของนักเรียนที่มาจากต่างถิ่น ซึ่งเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่าตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริเวณโรงเรียนที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน หรือที่เรียกกันว่า โรงเรียนชายขอบ อีกทั้ง

ประเทศไทยยังเป็ศูนย์กลางความเจริญของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทำให้เป็นที่น่าดึงดูดไม่ใช่เฉพาะเพียงการลงทุนเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงการศึกษา

Ford (2008) ได้กล่าวว่าเป็นความท้าทายของครูและนักเรียนที่จะต้องเพิ่มความสามารถในการทำงานและการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม โดยครูอาจจะต้องใช้วิธีการหลายวิธีการในการเข้าถึงหรือจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนที่มีวัฒนธรรมแตกต่างกันในโรงเรียนเดียวกัน และยังจะต้องช่วยให้นักเรียนมีความสามารถทางวัฒนธรรมอีกด้วย บัญญัติ ยง่วน และคณะ (2553) ได้ออกแบบรูปแบบการจัดการศึกษาในโรงเรียนพหุวัฒนธรรม ดังนี้ 1) กิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอนมุ่งเน้นและกระตุ้นให้ครูผู้สอนสอดแทรกบูรณาการเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ เชื้อชาติ ภาษา ขนบประเพณี และวิถีชีวิตของคนหลากหลายเชื้อสายไปกับเนื้อหาตามหลักสูตรแกนกลาง ในลักษณะของการยกตัวอย่างประกอบ การใช้สื่อของจริง สื่อรูปภาพ การสาธิตให้ดู และการให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริงในส่วนของรูปแบบการสอน ได้ส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กไทย และเด็กต่างด้าว ได้มีโอกาสหากิจกรรมร่วมกัน รวมทั้งให้มีการคละกลุ่มนักเรียนที่มีเพศ และความสามารถต่างกันให้อยู่กลุ่มเดียวกัน เพื่อให้เด็กได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความคิด ทศนคติ ได้เรียนรู้อุปนิสัยใจคอ และเรียนรู้ที่จะปรับตัวกับเพื่อนต่างเชื้อชาติ วัฒนธรรม 2) กิจกรรมเสริมหลักสูตร กระตุ้นส่งเสริมให้โรงเรียนจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น ลูกเสือ กีฬาสี กิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรม วันเด็ก วันพ่อ วันแม่ โดยการเปิดโอกาสให้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ ทางด้านเชื้อชาติ ภาษา ศาสนา ขนบประเพณี และวิถีชีวิต ผ่านกิจกรรมที่หลากหลายอันนำไปสู่ความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมของเพื่อนต่างเชื้อชาติ และส่งผลให้เด็กกลุ่มต่างๆ เกิดเจตคติที่ดีต่อกัน เกิดการยอมรับและเคารพในความหลากหลายทาง เชื้อชาติ วัฒนธรรม นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้โรงเรียนชักนำให้ผู้ปกครองนักเรียนกลุ่มเชื้อชาติ วัฒนธรรมต่างๆ เข้ามาร่วมทำกิจกรรมกับทางโรงเรียนให้มากขึ้น 3) บรรยายภาคภายในโรงเรียน ส่งเสริมความตระหนักรู้ให้กับผู้บริหาร ครู และบุคลากรทุกคนในโรงเรียนให้สร้างบรรยากาศของพหุวัฒนธรรมนิยมให้เกิดขึ้น โดยเน้นที่บรรยากาศของความเสมอภาค ความยุติธรรม ความเป็นประชาธิปไตย และการยอมรับความหลากหลายวัฒนธรรม ขวัญสุตา วงษ์แหยม (2560) ได้กล่าวว่า สถานศึกษาที่อยู่ในสังคมพหุวัฒนธรรมควรจัดทำรูปแบบการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภายในสถานศึกษาที่ชัดเจน มีการติดต่อ และประสานงานกับหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานต่าง ๆ ด้วยวิธีการที่หลากหลายเพื่อการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ มุ่งเน้นการพัฒนาการศึกษา และเพื่อสนับสนุนกิจกรรม ต่าง ๆ ของสถานศึกษาพร้อมประสานสัมพันธ์กับทุกฝ่ายให้มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการทำงานร่วมกัน เปิดพื้นที่แลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ และร่วมกันทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพ มีระบบเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกัน กิตติวิทย์ เดชชวนกร (2559) ยังกล่าวอีกว่า การสร้างความเข้าใจให้เกิดการยอมรับและเคารพในความแตกต่างกันของกลุ่มชนที่มีหลากหลายวัฒนธรรม ในสถานศึกษาหรือนโยบายการศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วยการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา นโยบายของสถานศึกษา รวมไปถึงการวางแผนการจัดโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ที่สนับสนุนให้เกิดความเข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรม จะต้องจัดให้มีความ

หลากหลาย เหมาะสม และจะต้องไม่เป็นสาเหตุของการแบ่งแยกทางสังคม จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าทักษะความเข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรมมีความสำคัญอย่างมาก

จะเห็นได้ว่าตามโรงเรียนชายขอบมีนักเรียนจากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาศึกษาเป็นจำนวนมากทำให้โรงเรียนชายขอบมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม อีกทั้งโรงเรียนชายขอบที่ตั้งอยู่บริเวณภาคเหนือยังมีกลุ่มชาติพันธุ์เผ่าต่างๆ ยิ่งทำให้โรงเรียนชายขอบในภาคเหนือมีความหลากหลายทั้งเชื้อชาติ ภาษา ประเพณี และวัฒนธรรม เพื่อให้นักเรียนที่ศึกษาอยู่ในสถานศึกษาดังกล่าวการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีการปรับตัว ไม่เกิดการทะเลาะเบาะแว้ง ปัจจัยที่จะทำให้นักเรียนสามารถเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมได้นั้น สิริวรรณ ศรีพล (2555) ได้กล่าวถึง การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหลากหลายทางวัฒนธรรมสามารถทำได้หลายรูปแบบ ทั้งกิจกรรมในห้องเรียนและกิจกรรมนอกห้องเรียน อีกทั้ง สมบัติ อารังธัญวงศ์ (2559) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชนในการจัดการศึกษาจะเป็นการสร้างองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมในพื้นที่อย่างเข้มแข็ง และโรงเรียนที่มีนโยบายที่สนับสนุนการเรียนเรื่องเกี่ยวกับวัฒนธรรมที่หลากหลาย และให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมท้องถิ่น จะทำให้โรงเรียนนั้น ประสบความสำเร็จในการกระบวนการเรียนรู้ในเรื่องความหลากหลายทางวัฒนธรรม อีกทั้ง อนันต์ แยมเย็น (2559) วิเคราะห์ว่า เจตคติหรือความรู้สึกทางจิตใจส่งผลให้ เกิดการปรับตัวให้เข้ากับ ความหลากหลายทางวัฒนธรรม

จังหวัดเชียงรายเป็นจังหวัดทางภาคเหนือของประเทศไทย มีพื้นที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้าน และมีลักษณะภูมิประเทศเป็นเทือกเขาสูง อีกทั้งเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ เนื่องจากมีด่านพรมแดน สามารถทำการค้าขายกับประเทศเพื่อนบ้านได้ ทำให้จังหวัดเชียงรายเป็นแหล่งรวมของผู้คนต่างเชื้อชาติ ภาษา ประเพณี และวัฒนธรรม ส่งผลถึงระบบการศึกษาที่จะต้องเตรียมพร้อมจัดการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม เนื่องจากมีการอพยพย้ายถิ่นฐานจำนวนมาก โดยเฉพาะการศึกษาภาคบังคับ ที่จัดให้เด็กทุกคนจนถึงอายุ 15 ปี จะเห็นได้จากการรับสมัครนักเรียนในระดับชั้น ม.1 และ ม.4 มีนักเรียนจากหลายพื้นที่มาสมัครเรียนในแต่ละโรงเรียน จึงทำให้บางโรงเรียนมีนักเรียนมากมายหลายเชื้อชาติ หลายชนเผ่า ซึ่งความแตกต่างนี้ส่งผลโดยตรงต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียน สภาพความเป็นอยู่ และการปรับตัวของนักเรียนเอง นั่นคือ หากนักเรียนไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพสังคมที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมได้ จะทำให้เป็นอุปสรรคต่อการจัดการเรียนการสอน ความเป็นอยู่ในสังคมโรงเรียน ชุมชน และสภาพความเป็นอยู่ของนักเรียนในอนาคตได้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อทักษะความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมตามทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มโรงเรียนมัธยมชายขอบ จังหวัดเชียงราย เพื่อสามารถพัฒนานักเรียนได้ถูกจุดตั้งแต่เริ่มต้นระดับชั้นมัธยมศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกใช้เทคนิคการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมลิสเรล (LISREL) เนื่องจากโปรแกรมนี้สามารถอธิบายหรือสนับสนุนถึงความสัมพันธ์ในรูปแบบที่เป็นสาเหตุและผลทั้งทางตรงและทางอ้อมและสามารถวิเคราะห์ตัวแปรแฝงได้ (ยุทธ ไกยวรรณ, 2551 : 159 ; อ้างอิงจาก สำราญ มีแจ้ง, 2544 : 63) ทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสามารถนำไปจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาให้นักเรียนเกิดทักษะความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมตามทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ส่งผลต่อทักษะความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมตามทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มโรงเรียนมัธยมชายขอบ จังหวัดเชียงราย
2. เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อทักษะความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมตามทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มโรงเรียนมัธยมชายขอบ จังหวัดเชียงราย

ระเบียบวิธีวิจัย

1. แหล่งข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 306 คน โดยวิธีการสุ่มแบบ ชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ซึ่งเป็นนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนมัธยมชายขอบซึ่งมีที่ตั้งอยู่บริเวณที่ราบสูงจังหวัดเชียงราย และมีอาณาเขตติดกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งเด็กกลุ่มนี้ลักษณะเป็นเด็กที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ วัฒนธรรมและภาษา ต่างจากโรงเรียนในเขตเมืองซึ่งส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนการทำกิจกรรม และการปรับตัวของนักเรียน

2. เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนี้ เป็นแบบสอบถามทั้งลักษณะปลายเปิดและปลายปิด แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ศาสนา และสถานะทางชนเผ่า

ตอนที่ 2 ปัจจัยเชิงสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับทักษะความเข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรมตามทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมชายขอบ จังหวัดเชียงราย เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยแยกเป็น 4 หัวข้อ ดังนี้

1. การจัดการเรียนการสอน	จำนวน 18 ข้อ
2. นโยบาย	จำนวน 14 ข้อ
3. การมีส่วนร่วม	จำนวน 22 ข้อ
4. เจตคติ	จำนวน 11 ข้อ

ตอนที่ 3 ทักษะความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมตามทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยแยกเป็น 4 หัวข้อ ดังนี้

1. ความรู้ทางวัฒนธรรม	จำนวน 13 ข้อ
2. ทักษะทางวัฒนธรรม	จำนวน 14 ข้อ
3. ความตระหนักทางวัฒนธรรม	จำนวน 16 ข้อ
4. ความสามารถในการสื่อสาร	จำนวน 9 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. กำหนดประเด็นที่ต้องการสร้างแบบสอบถาม
3. สร้างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ให้สอดคล้องกับประเด็นที่กำหนด
4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำและตรวจแก้ไข แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาและตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับประเด็นที่ต้องการจะวัดว่าข้อคำถามนั้นสามารถวัดได้ตรงกับประเด็นที่ต้องการจะวัดหรือไม่ โดยใช้เกณฑ์ในการตัดสินคือ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Item Objective Congruence)
5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแม่เจดีย์วิทยาคม จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) เป็นรายข้อ
6. ปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ในการหาค่าสถิติพื้นฐาน และใช้โปรแกรม Lisrel ในการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์ตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นและสถิติพื้นฐาน โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์ระหว่างตัวแปรแฝงทุกตัวกับตัวแปรตาม ตรวจสอบความเป็นเส้นตรงว่าตัวแปรแฝงกับตัวแปรตามเป็นความสัมพันธ์เชิงเส้นหรือไม่ และคำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis)
2. ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้โปรแกรม LISREL

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ส่งผลต่อทักษะความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมตามทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มโรงเรียนมัธยมชายขอบ จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า โมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อทักษะความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมตามทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มโรงเรียนมัธยมชายขอบ จังหวัดเชียงราย พิจารณาค่าสถิติไค-สแควร์ ($\chi^2=25.44$) ที่มีค่าต่ำ ส่วนค่า $p=0.99$ แตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าไค-สแควร์สัมพันธ์ (ไค-สแควร์หารด้วยองศาอิสระ) มีค่า

เท่ากับ 0.58 ซึ่งไม่เกิน 2.0 แสดงว่าไม่ปฏิเสธสมมติฐานหลักที่ว่าโมเดลตามทฤษฎีสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์และดัชนีความสอดคล้องกลมกลืน (Goodness-of-fit Index : GFI = 0.99) มีค่าเข้าใกล้ 1 ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted goodness-of-fit Index : AGFI=0.97) มีค่าเข้าใกล้ 1 รวมทั้งดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยเศษ (Root Mean Square Residual : RMR=0.019) มีค่าเข้าใกล้ 0 นอกจากนี้เมื่อพิจารณากราฟคิวพล็อต (Q-Plot) ชันกว่าเส้นทแยงมุม แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

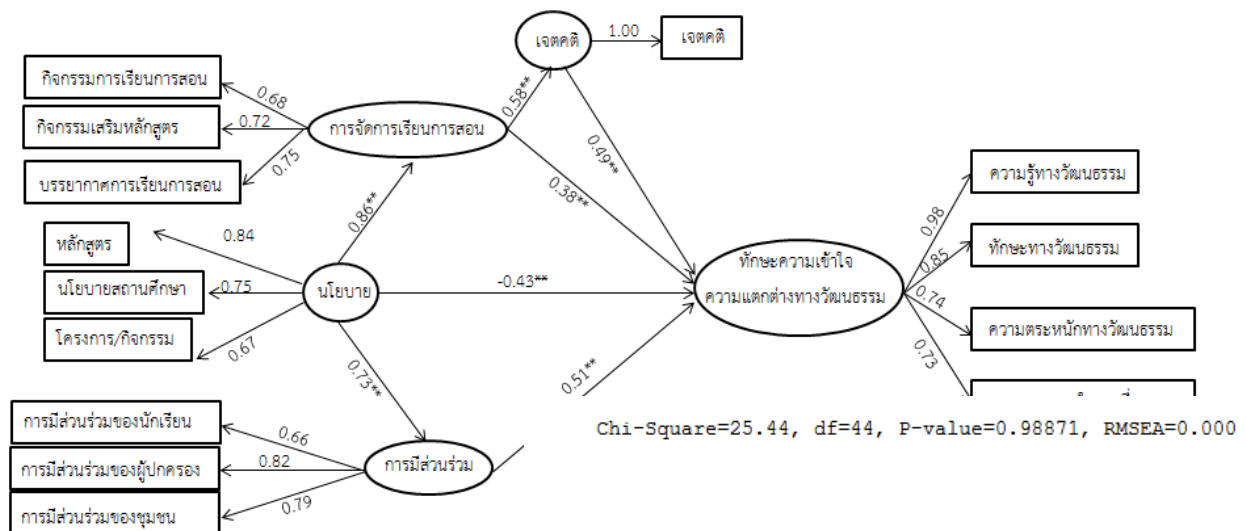
ตารางที่ 1 ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์เมื่อวิเคราะห์ด้วยโมเดลลิสเรล เมื่อทำการปรับโมเดล

ค่าสถิติ	เกณฑ์	ค่าที่ได้หลังปรับ	หมายเหตุ	วิเคราะห์โมเดล
Chi-Square	เข้าใกล้ 0 ($p > .05$, ไม่มีนัยสำคัญ)	25.44 ($p=0.99$)	ผ่านเกณฑ์	
Chi-Square/df	< 2.0	25.44/44=0.58	ผ่านเกณฑ์	
GFI	เข้าใกล้ 1	0.99	ผ่านเกณฑ์	
AGFI	เข้าใกล้ 1	0.97	ผ่านเกณฑ์	สอดคล้อง
RMR	เข้าใกล้ 0	0.019	ผ่านเกณฑ์	
RMSEA	< .05	0.000	ผ่านเกณฑ์	
Standardized Residual	<2.0	1.88	ผ่านเกณฑ์	
Q-Plot	ชันกว่าเส้นทแยงมุม	ชัน	ผ่านเกณฑ์	

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อเพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อทักษะความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมตามทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มโรงเรียนมัธยมชายขอบ จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลรวมสูงสุดต่อทักษะความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมตามทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มโรงเรียนมัธยมชายขอบ จังหวัดเชียงราย คือ ปัจจัยด้านการเรียนการสอน ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงสูงสุด คือ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อมสูงสุด คือ ปัจจัยด้านนโยบาย

โมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อทักษะความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมตามทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มโรงเรียนมัธยมชายขอบ จังหวัดเชียงราย มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ตัวแปรทุกตัวในโมเดลอธิบายความแปรปรวนในตัวแปรทักษะความเข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรม ได้ร้อยละ 73 การจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลโดยรวมต่อทักษะความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมจะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม อีกทั้งการกำหนดนโยบาย

ของสถานศึกษาที่ส่งผลทางอ้อมเป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่เป็นตัวกำหนดทิศทางการขับเคลื่อนของสถานศึกษาและการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองชุมชนและนักเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีผลทางตรงต่อทักษะ ความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมให้ดีขึ้น

ภาพที่ 1 โมเดลเชิงสาเหตุของสมมติฐานของความสัมพันธ์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อทักษะความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมตามทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มโรงเรียนมัธยมชายขอบ จังหวัดเชียงราย เมื่อทำการปรับโมเดล

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อทักษะความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมตามทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มโรงเรียนมัธยมชายขอบ จังหวัดเชียงราย ตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และวิเคราะห์อิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมของตัวแปรที่ส่งผลต่อปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อทักษะความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมตามทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มโรงเรียนมัธยมชายขอบ จังหวัดเชียงราย พบว่า 1) ปัจจัยด้านการเรียนการสอน มีอิทธิพลรวมสูงสุดต่อทักษะความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมตามทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มโรงเรียนมัธยมชายขอบ จังหวัดเชียงราย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนที่ทักษะความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมย่อมได้รับอิทธิพลมาจากการเรียนการสอนที่ดี มีสื่ออุปกรณ์ที่ทันสมัย เอื้อต่อการเรียนรู้ มีกิจกรรมที่ตรงตามความต้องการของผู้เรียน โดยผู้สอนเป็นผู้ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนภายใต้เงื่อนไขของความแตกต่างทางวัฒนธรรม เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกถึงวัฒนธรรมของตนเอง และเรียนรู้ที่จะยอมรับวัฒนธรรมของผู้อื่น ดังที่ มุจลินทร์ ผลกล้า (2553 : บทความวิชาการ) ได้ทำการศึกษา

เกี่ยวกับวัตถุประสงค์หลักของพหุวัฒนธรรมศึกษาผลปรากฏว่าการปรับความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มาจากต่างวัฒนธรรม ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้หลากหลาย มีกิจกรรม บรรยากาศการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สิริวรรณ ศรีพหล (2555) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาเกี่ยวกับการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมให้กับผู้เรียนในสถานศึกษา ผลปรากฏว่า การจัดการศึกษาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมที่ต่างออกไป ควรออกแบบให้อยู่ในทุกรายวิชาแบบบูรณาการ ซึ่งตัวครูมีความสำคัญในการออกแบบการจัดการเรียนการสอน จะทำให้ผู้เรียนได้มีทักษะการปรับตัวให้เข้ากับสังคมพหุวัฒนธรรม เข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ บัญญัติ ยงย่วน (2550) กล่าวว่า กิจกรรมเสริมประสบการณ์อื่นเป็นเพียงตัวช่วยทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น แต่สิ่งที่สำคัญคือ ผู้สอนต้องมีการจัดการเรียนมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในวัฒนธรรมของตนเองและผู้อื่น และจัดบรรยากาศในโรงเรียนให้ส่งเสริมความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของตนเอง เกิดความเชื่อมั่น ตระหนักรู้ในวัฒนธรรมและความหลากหลาย อันจะนำไปสู่การยอมรับและเห็นคุณค่าของความหลากหลายทางวัฒนธรรม 2) ปัจจัยที่ด้านการมีส่วนร่วมมีอิทธิพลทางตรงต่อทักษะความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมตามทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มโรงเรียนมัธยมชายขอบ จังหวัดเชียงราย มีค่าเท่ากับ 0.51 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ (รสสุคนธ์ เนาวบุตร ,2558:420) ได้ศึกษา แนวทางการจัดการศึกษาเรียนรวมพหุวัฒนธรรม:กรณีศึกษาชุมชนบ้านป่าละอู อำเภอยะหริ่ง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า การเรียนรู้ในสถานศึกษา จำเป็นต้องมีการสอดแทรกวัฒนธรรม อาชีพ ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วย สภาพการณ์ ชุมชนดำรงอยู่กับธรรมชาติมีความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ผู้นำท้องถิ่น เป็นนักพัฒนา ชุมชนมีภูมิปัญญาท้องถิ่นและทุนทางการเงินในการร่วมพัฒนาโรงเรียน การมีส่วนร่วม ทั้งโรงเรียนและชุมชนมีส่วนช่วยในการพัฒนาชุมชน และการจัดการศึกษา มีการยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรมของคนในชุมชนและมีการพัฒนาการเรียน การสอนอยู่เสมอ ชีชมพร สมพงษ์และคณะ (2559:105) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมเป็นแนวทางการจัดการศึกษาตามแนวทางพหุวัฒนธรรม ซึ่งมีความสำคัญอย่างมากในการพัฒนาการศึกษา โดยสถานศึกษาต้องมีความสัมพันธ์กับชุมชนในรูปแบบของคณะกรรมการสถานศึกษา เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนของครูและนักเรียน สร้างความสัมพันธ์อันดีให้กับโรงเรียน ระดมสรรพกำลังในการจัดการศึกษาโดยมุ่งเน้นประโยชน์แก่ผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของชุมชนและทอดแทรกวัฒนธรรมชุมชนเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการศึกษาให้นักเรียนได้เรียนรู้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สันติ บุรณะชาติ (2558:10) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนมีความสำคัญอย่างมากในการจัดการศึกษา โดยผู้ปกครอง และชุมชนให้การยอมรับและให้เกียรติซึ่งกันและกันทั้งด้านความคิด ความเชื่อ ค่านิยม วิถีชีวิต และภาษาที่แตกต่างกัน มีแหล่งเรียนรู้ทางภูมิปัญญาต่างๆให้กับผู้เรียน เพื่อสร้างความเข้าใจและการยอมรับในความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม และ 3) ปัจจัยด้านนโยบาย นักเรียนที่มีทักษะความเข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรมได้ดี ย่อมได้รับอิทธิพลจากการที่สถานศึกษาได้กำหนดนโยบายที่เป็นตัวกำหนด ทิศทางการขับเคลื่อนของสถานศึกษา สอดคล้องกับความหลากหลายทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น นำไปสู่การกำหนดหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้น

พัฒนาเด็กที่มีความจำเพาะด้านวัฒนธรรมที่หลากหลาย มีการกำหนดโครงการกิจกรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สนับสนุนการเรียนรู้หลากหลายวัฒนธรรม เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออกถึงวัฒนธรรมของตนเองอย่างภาคภูมิใจและเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับคนต่างวัฒนธรรมอื่น ดังที่ มุจลินทร์ ผลกล้า (2553; บัญญัติ ยงยวน (2550 : 3) ได้ทำการศึกษาวัตถุประสงค์หลัก ของพหุวัฒนธรรมศึกษา ปรากฏว่าการสร้างโอกาสที่เท่าเทียม ให้ความสำคัญ ยุติธรรม ความเสมอภาคในการได้รับการศึกษาของผู้เรียนที่มาจากความหลากหลายทางวัฒนธรรม เชื้อชาติ ศาสนา เพศ ฐานะทางสังคม สภาพร่างกาย ความเท่าเทียมในที่นี้หมายถึงความเท่าเทียมทั้งโอกาสของการ ได้รับการศึกษา และความเท่าเทียมของโอกาสในการประสบความสำเร็จทางการศึกษา ดังนั้น จึงต้องมีการ ปรับนโยบายการจัดการศึกษาให้เอื้อต่อผู้เรียนทุกกลุ่มวัฒนธรรม เพื่อให้เกิดความเสมอภาคและเท่าเทียมกับ ผู้เรียนทุกกลุ่ม สมบัติ อารังธัญวงศ์ (2558:162) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์นโยบายส่งเสริมความ หลากหลายทางวัฒนธรรมของอาเซียน พบว่า การกำหนดนโยบายของผู้บริหารผลต่อการส่งเสริมความ หลากหลายทางวัฒนธรรมโดยผ่านหลักสูตรอาเซียน การเรียนการสอน ภาษาต่างประเทศ กิจกรรมการเรียน การสอนทำให้โรงเรียนในโครงการ Spirit of ASEAN มีความรู้ ความตระหนัก และความเข้าใจเกี่ยวกับการ ส่งเสริมความหลากหลายทางวัฒนธรรม

จากการวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษางานวิจัยและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนที่ ผลโดยรวมต่อทักษะความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมจะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนการสอนที่ หลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะความเข้าใจความแตกต่าง ทางวัฒนธรรม โดยครูต้องเป็นผู้จัดหาสื่อต่างๆที่เหมาะสม มีกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้แสดงออกถึงวัฒนธรรม มี กิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ที่จะยอมรับในวัฒนธรรมอื่น อีกทั้งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชนและนักเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีผลทางตรงต่อทักษะความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมโดยการ ดำเนินกิจกรรมต่างๆในโรงเรียนควรให้นักเรียนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น และมีโอกาสเป็นผู้นำดำเนิน กิจกรรม นอกจากนี้ผู้ปกครองก็เป็นส่วนหนึ่งในการสนับสนุนให้นักเรียนได้เรียนรู้วัฒนธรรมของตนเองและ เรียนรู้วัฒนธรรมอื่น โดยผู้ปกครองควรให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการสนับสนุนกิจกรรมของนักเรียน หมั่นสอบถามบุตรหลานเกี่ยวกับปัญหาในห้องเรียนซึ่งอาจเกิดจากความเข้าใจผิดทางวัฒนธรรม รวมไปถึง ชุมชนยังสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรมที่ดีให้กับนักเรียน สภาพชุมชนเป็นตัวกำหนดทิศทางของ หลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชน การกำหนดนโยบายของสถานศึกษาเป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่ ส่งผลทางอ้อมต่อทักษะความเข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรม เป็นตัวกำหนดทิศทางการขับเคลื่อนของ สถานศึกษาซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน และต้องทำการกำหนดทิศทางการ พัฒนาสถานศึกษาบนพื้นฐานทางวัฒนธรรมของชุมชน โดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมและความหลากหลายทาง วัฒนธรรมของชุมชน มีการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยคำนึงถึงความแตกต่าง ทางวัฒนธรรม มีโครงการหรือกิจกรรมที่สนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรม เช่น กิจกรรมทัศนศึกษา กิจกรรมร่วมกับชุมชน กิจกรรมแต่งกายด้วยชุดประจำเผ่าในวันศุกร์ เป็นต้น ซึ่งทำให้นักเรียนมีทักษะความเข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรมได้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

การศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อทักษะความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมตามทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มโรงเรียนมัธยมชายขอบ จังหวัดเชียงราย พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลรวมสูงสุดต่อทักษะความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมตามทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มโรงเรียนมัธยมชายขอบ จังหวัดเชียงราย คือ ปัจจัยด้านการเรียนการสอน ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงสูงสุด คือ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อมสูงสุด คือ ปัจจัยด้านนโยบาย โดยผู้วิจัยได้สรุปประเด็นข้อเสนอแนะที่ได้จากการทำวิจัยไว้ ดังนี้

1. การจัดการเรียนการสอนส่งผลต่อทักษะความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมของผู้เรียน ครูผู้สอนควรจัดการเรียนการสอนที่เน้นการมีส่วนร่วม ส่งเสริมความเข้าใจในวัฒนธรรมของตนเองและพร้อมยอมรับวัฒนธรรมของผู้อื่น ด้วยวิธีการที่หลากหลาย มีการบูรณาการความรู้ในหลายวิชา และมีบรรยากาศการเรียนการสอนที่เสมอภาคไม่เอื้อต่อกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เพื่อให้นักเรียนเกิด เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ต่างวัฒนธรรม

2. ครู ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ครอบครัวและชุมชนควรมีกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่ทำร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เพื่อให้นักเรียนได้สัมผัสกับประสบการณ์จริงและเพิ่มช่องทางในการเรียนรู้ที่หลากหลาย

3. การกำหนดนโยบายของสถานศึกษาส่งผลต่อทักษะความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมของนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดนโยบายบนพื้นฐานความแตกต่างทางวัฒนธรรมของนักเรียนและชุมชน สนับสนุนโครงการและกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีความเข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรม โดยการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ โครงการและกิจกรรมที่สอดคล้องกับบริบทของความแตกต่างทางวัฒนธรรม

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อทักษะความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมตามทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มโรงเรียนมัธยมชายขอบ จังหวัดเชียงราย โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนมัธยมชายขอบ จังหวัดเชียงรายซึ่งเป็นโรงเรียนมัธยมพื้นที่สูงและชายขอบตามเอกสารลำดับที่ 15/2558 ของสำนักศึกษาธิการภาคที่ 1 กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 (เขตตรวจราชการที่ 16) ซึ่งมีโรงเรียนที่เข้าเกณฑ์ทั้งหมด 7 โรงเรียน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 306 คนใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลรวมสูงสุด คือ ปัจจัยด้านการเรียนการสอน ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงสูงสุด คือ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม และปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อมสูงสุด คือ ปัจจัยด้านนโยบาย สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับ

1. ศึกษาโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุด้านอื่นๆ ที่มีอิทธิพลต่อปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อทักษะความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมตามทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่ม

โรงเรียนมัธยมชายขอบ จังหวัดเชียงราย หรือศึกษาปัจจัยต่างระดับเพื่อเปรียบเทียบผล เพื่อให้เห็นแนวทางนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนา

2. ศึกษานักเรียนในพื้นที่อื่นๆ หรือในระดับชั้นอื่น เพื่อให้ได้ข้อค้นพบที่สมบูรณ์และเป็นประโยชน์สำหรับการนำไปใช้มากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

- กมลชนก ชำนาญ.(2557). การพัฒนาแบบวัดและการวิเคราะห์ระดับความสามารถทางวัฒนธรรมของครู. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา ฉบับที่ 2 534-548.
- กิตติวิทย์ เดชชนากร.(2559).การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม กรณีศึกษา : ตำบลร่มเย็น อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต สาขาพหุวัฒนธรรมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ขวัญสุตา วงษ์แฮม.(2560).การบริหารจัดการการศึกษาของสถานศึกษา ที่ตั้งอยู่ในชุมชนพหุวัฒนธรรม ของ เกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา.วารสารบัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต. 13 (3), 127-146.
- ทิพย์พร สมพงษ์. (2559). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดพหุวัฒนธรรมศึกษาในสามจังหวัด ชายแดนภาคใต้ . สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- นุชนารถ รัตนวงศ์ชัย. (2547). การสื่อสารข้ามวัฒนธรรมสำหรับงานบริการ. วารสารมนุษยศาสตร์, 12, 83 - 94.
- บัญญัติ ยงยวน และชัยวัฒน์ ผดุงพงษ์. (2550). การใช้กิจกรรมศิลปะเพื่อส่งเสริมการยอมรับความหลากหลาย วัฒนธรรมในสังคมพหุวัฒนธรรม. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปัตตานี,18 (1), 1-14.
- บัญญัติ ยงยวน และชัยวัฒน์ ผดุงพงษ์. (2553). การใช้กิจกรรมศิลปะเพื่อส่งเสริมการยอมรับความหลากหลาย วัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษา จังหวัดปัตตานี. วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์, 16 (6), 953-972.
- บัญญัติ ยงยวน. (2551). การส่งเสริมพัฒนาเด็กในบริบทของความหลากหลายวัฒนธรรม : 10 ปี ทศวรรษ
- บัญญัติ ยงยวน. (2555).รูปแบบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา. บทความวิชาการเพื่อ เด็กและภูมิปัญญาของครอบครัว. นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พิสิทธิ์ พิพัฒน์โกศลกุล. (2559).วัฒนธรรมการบริการ.วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี. 10 (1), 283-295.
- มุกจินทร์ ผลกล้า. (2553). วัตถุประสงค์หลักของพหุวัฒนธรรมศึกษา. (Online). สืบค้นเมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2554 สืบค้นจาก <http://gotoknow.org/blog/moolin/340006>
- ยุทธ ไกยวรรณ. (2551). การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสม. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- รสสุคนธ์ เนาวบุตร และนรินทร์ สังข์รักษา. (2558) แนวทางการจัดการศึกษาเรียนรู้ร่วมพหุวัฒนธรรม: กรณีศึกษาชุมชนป่าละอู อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. Veridian E-Journal Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามานุษยวิทยา สังคมศาสตร์ และศิลปะ, 8 (1), 420-435).

- สมบัติ อารังธัญวงศ์. (2558). *วัฒนธรรมทางการเมือง. การเมือง แนวความคิดและการพัฒนา. (พิมพ์ครั้งที่ 22)*
โครงการเอกสารและตำรา คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. กรุงเทพฯ.
- สมบัติ อารังธัญวงศ์. (2559). *ปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์นโยบายส่งเสริมความหลากหลายทางวัฒนธรรมของ*
อาเซียน. วารสารสังคมศาสตร์. 46 (1), 161-180
- สันติ บุระชาติ. (2558). *การจัดการศึกษาในยุคประชาคมอาเซียนตามแนวทางพหุวัฒนธรรมศึกษา.*
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษา วิทยาลัยการศึกษา : มหาวิทยาลัยพะเยา.
- สำราญ มีแจ้ง. (2544). *การใช้สถิติสำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ : นิชนเอดเวอร์ไทซิงกรุ๊ป.*
- สิริวรรณ ศรีพล. (2555). *การพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนทางไกล เรื่อง พหุวัฒนธรรม สำหรับครู*
สังคมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษา สถาบันวิจัยและพัฒนา: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิ
ราช.
- สุทัศน์ สังคะพันธ์. (2557). *ทำไมต้องทักษะในศตวรรษที่ 21 ในบทความทักษะแห่งศตวรรษที่ 21. นิสิต*
ปริญญาเอก หลักสูตรและการสอน : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อนันต์ แยมเย็น. (2559). *โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการปรับตัวเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน*
ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคเหนือตอนล่าง. Southeast Bangkok Journal, 1-15.
- Dupraw and Axner: 1997. *Working on common Cross-culture Communication Challenges.*
[Online]. <http://22www.pbs.org/2ampu2crosscult.html>. [สืบค้นเมื่อ 23 เมษายน 2562]
- Ford, D. Y., & Whiting, G. W. (2008). *Cultural Competence: Preparing Gifted Students for a*
Diverse Society. Roeper Review, 30 (2), 104-110.